

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.7.2002
KOM(2002) 411 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

**om anvendelse af artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 2991/94
om handelsnormer for visse smorbare fedtstoffer**

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om anvendelse af artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 2991/94 om handelsnormer for visse smørbare fedtstoffer

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
1.1.	Baggrund.....	3
1.2.	Artikel 5 - angivelser, der indikerer et reduceret fedtindhold.....	3
2.	Spørgeskema	4
3.	AFSÆTNING AF SMØRBARE FEDTSTOFFER I EU - SEKTORENS DYNAMIK, KOMPLEKSITET OG DIVERSITET	4
4.	GENNEMFØRELSE AF ARTIKEL 5 I FORORDNING (EF) NR. 2991/94.....	5
4.1.	Anvendelse af anprisningen "fedtreduceret"	5
4.2.	Anvendelse af anprisningerne "ekstra fedtreduceret", "light" eller "let"	5
4.3.	Problemer med anvendelsen af artikel 5, stk. 2	6
4.4.	Artikel 5, stk. 2, som svar på de erhvervsdrivendes og forbrugernes behov	6
4.5.	Andre aspekter til overvejelse.....	7
5.	KONKLUSIONER	8
	SPØRGESKEMA	11
A.	Spørgsmål om produktionen af smørbare fedtstoffer med reduceret fedtindhold	11
B.	Spørgsmål om anvendelsen af anprisninger, der indikerer et reduceret fedtindhold.	11

1. INDLEDNING

1.1. Baggrund

Rådets forordning (EF) nr. 2991/94 om handelsnormer for visse smørbare fedtstoffer¹ blev vedtaget den 5. december 1994 på følgende baggrund:

- markedet for faste fedtstoffer til konsum var kendetegnet ved stadigt større differentiering som følge af nye produktionsmetoder og forbrugerønsker
- produkternes var nogenlunde ens med hensyn til udseende og anvendelse, og det gjorde dem til konkurrenter.

For at skabe et retsgrundlag, der kunne bidrage dels til at udvikle handelen på loyale konkurrencevilkår, dels til at gøre det lettere for forbrugeren at vælge og til at forhindre, at forbrugeren blev misledt, lavede man en ensartet klassificering af alle berørte produkter.

I klassificeringen indgår der to faktorer, der gør det muligt at sammenligne og skelne:

- fedtindholdet (som er den væsentligste faktor ved disse produkter)
- fedtets oprindelse, dvs. mælkefedt/andet fedt, vegetabilsk fedt/animalsk fedt.

Der er for hvert af de klassificerede produkter fastsat en specifik varebetegnelse.

Varebetegnelsen gør det således muligt at identificere et produkt med et bestemt fedtindhold og en bestemt oprindelse, samtidig med at to kriterier opfyldes (se bilag 1 for klassificeringen som fastsat ved forordning (EF) nr. 2991/94):

1. Udtrykkene "smør" og "margarine" og analogt hermed "blandingsprodukt" forbeholdes visse produktkategorier med meget højt fedtindhold (mindst 80%, men under 90%).
2. For de øvrige kategorier skal fedtindholdet fremgå af varebetegnelsen ved anvendelse af angivelserne "60", "40" eller "smørbart fedtstof X%".

Det andet kriterium kan suppleres med angivelser, der indikerer, at produktet har et reduceret fedtindhold, på de betingelser, der er fastsat i artikel 5, stk. 2, og hvis anvendelse denne rapport handler om.

1.2. Artikel 5 - angivelser, der indikerer et reduceret fedtindhold

I artikel 5 i forordning (EF) nr. 2991/94 er der fastsat følgende:

- "1. For produkter, der er omhandlet i bilaget, er det forbudt at anvende andre angivelser end de i bilaget indeholdte, hvorved der nævnes, forudsættes eller antydes et fedtindhold for produkterne.

¹ EFT L 316 af 9.12.1994, s. 2.

2. Uanset stk. 1 kan følgende angivelser dog tilføjes:
- a) "fedtreduceret" for produkter opført i bilaget med et fedtindhold på over 41%, men højst 62%
 - b) "ekstra fedtreduceret", "light" eller "let" for produkter opført i bilaget med et fedtindhold på højst 41%.

Angivelsen "fedtreduceret" og angivelserne "ekstra fedtreduceret", "light" eller "let" kan dog anvendes i stedet for henholdsvis "60" eller "40", hvor de er anvendt i bilaget.

Inden fem år fra datoen for denne forordnings ikrafttræden tager Rådet anvendelsen af dette stykke op til vurdering på baggrund af en beretning fra Kommissionen."

2. SPØRGESKEMA

Med henblik på udarbejdelsen af denne rapport lavede Kommissionen et spørgeskema, som den udsendte til medlemsstaterne for at høre deres erfaringer med og mening om EU-ordningen.

Spørgsmålene i spørgeskemaet var opdelt i to grupper:

- Spørgsmål vedrørende produktionen. Det var nødvendigt at finde ud af, hvor stor en andel produkterne med reduceret fedtindhold tegnede sig for af de samlede gule fedtstoffer, for at fastslå, i hvor høj grad forbrugerne købte denne type produkter.
- Spørgsmål om anvendelsen af anprisninger, der indikerer et reduceret fedtindhold. Formålet med disse spørgsmål var dels at evaluere, i hvilket omfang producenterne og distributørerne anvendte de udtryk, som denne rapport handler om, dels at få klarhed over eventuelle problemer med anvendelsen af disse specifikationer.

Medlemsstaternes svar indgår i det materiale, der blev lagt til grund for rapportens udarbejdelse.

3. AFSÆTNING AF SMØRBARE FEDTSTOFFER I EU - SEKTORENS DYNAMIK, KOMPLEKSITET OG DIVERSITET

For at finde ud af, hvor stor en mængde produkter med reduceret fedtindhold der bringes på markedet, og hvor meget denne mængde udgør af den samlede mængde markedsførte produkter omfattet af forordning (EF) nr. 2991/94, bad man medlemsstaterne om at indsende de med henblik herpå fornødne oplysninger.

Det har ikke været muligt at indsamle nøjagtige oplysninger, fordi man manglede pålidelige statistikker, fordi markedet er så dynamisk, og fordi visse medlemsstater betragter oplysningerne som fortrolige. Eftersom det fra visse medlemsstater var ret begrænset, hvad man modtog af oplysninger, måtte Kommissionen søge oplysninger hos andre nyttige kilder for at kunne udarbejde denne rapport. Under alle omstændigheder har vi takket være de bestræbelser, som de fleste medlemsstater har gjort ved at levere de produktions- og/eller afsætningstal, de havde til rådighed, kunnet udlede følgende konklusioner:

- sektoren for smørerbare fedtstoffer er meget dynamisk og kendetegnet ved, at der hele tiden bringes nye produkter på markedet

- markedet for disse produkter er efterhånden yderst diversificeret: der bringes talrige produkter på markedet med skiftende sammensætning af mælkefedt og andet fedt og med skiftende fedtindhold
- afsætningen af produkter med reduceret fedtindhold er langt mindre for rene mejeriprodukters vedkommende end for blandingsprodukter
- markedet er kendetegnet ved dets mangfoldighed med store forskelle fra medlemsstat til medlemsstat.

Der er dels forskelle med hensyn til, hvilken råvare der anvendes: I visse medlemsstater såsom Spanien, Portugal og Grækenland er det overvejende vegetabiliske fedtstoffer der sælges, mens forbruget af mælkefedtstoffer traditionelt altid har været ret begrænset. Det forholder sig anderledes i Belgien, Frankrig, Tyskland og Danmark, hvor der afsættes langt mere mælkefedt.

Dels er der forskelle med hensyn til, hvor stor en mængde produkter med reduceret fedtindhold der afsættes. Trods forskellene mellem medlemsstaterne er der ét fælles træk: produkter med lavt fedtindhold har overalt erobret en betydelig markedsandel.

4. GENNEMFØRELSE AF ARTIKEL 5 I FORORDNING (EF) NR. 2991/94

4.1. Anvendelse af anprisningen "fedtreduceret"

Angivelsen "fedtreduceret" eller den alternative angivelse, der findes på visse sprog (f.eks. "allegé" på fransk), anvendes i hele EU.

Det afhænger af medlemsstaten, hvilken angivelse der anvendes: I Frankrig og Grækenland anvendes begge angivelser. I Belgien og Italien anvendes alternativet, mens de øvrige lande anvender "fedtreduceret".

4.2. Anvendelse af anprisningerne "ekstra fedtreduceret", "light" eller "let"

Disse angivelser, der indikerer et lavt fedtindhold, anvendes i alle medlemsstater, hvor denne type produkter sælges. Hvilken angivelse der vælges, og hvor meget de anvendes, varierer fra land til land, som det fremgår af skemaet herunder.

Medlemsstater, hvor denne type produkter sælges	Ekstra fedtreduceret	Light	Let
Frankrig	x	x	x
Spanien	x	x	x
Tyskland	x	x	x
Portugal	x	x	x
Finland		x	
Sverige		x	
Nederlandene ⁽¹⁾	x	x	
Det Forenede Kongerige		x	x
Belgien			x
Østrig			x
Grækenland	x		
Danmark			x ⁽²⁾
Irland	x	x	x

⁽¹⁾ I Nederlandene sælges produkter med et mælkefedtindhold på mindst 39%, men højst 41% under varebetegnelsen "halfvol". For ikke-mejeriprodukter anvendes angivelserne "halvarine" eller "light" ofte som varebetegnelse.

⁽²⁾ Anvendes som supplement til minarine.

4.3. Problemer med anvendelsen af artikel 5, stk. 2

Hverken de erhvervsdrivende eller de nationale myndigheder, der er ansvarlige for anvendelsen af bestemmelserne i nævnte stykke, er noget sted i EU stødt på konkrete problemer med anvendelsen af artikel 5, stk. 2.

Kun ét land, nemlig Det Forenede Kongerige, har antydnet, at visse producenter og forbrugere har været lidt i tvivl om, hvordan bestemmelserne i forordning (EF) nr. 2991/94 anvendes sammenlignet med angivelserne "let" eller "light" for andre fødevarer.

4.4. Artikel 5, stk. 2, som svar på de erhvervsdrivendes og forbrugernes behov

Muligheden for at anvende angivelser, der indikerer et reduceret eller ekstra reduceret fedtindhold som fastsat i artikel 5, stk. 2, imødekommer producenternes, distributørernes og forbrugernes behov. Det er, hvad medlemsstaterne har givet udtryk for. De har endvidere tilkendegivet, at de ønsker at opretholde de nævnte angivelser.

Man ser dog ikke ens på denne type angivelser overalt:

I nogle lande er det almindeligt at anvende generelle begreber som "40" eller "60". Det er tilfældet f.eks. i Tyskland.

I andre lande anvendes "40" eller "60" i mindre omfang, og i visse lande slet ikke. Her anvender man så som regel "fedtreduceret", "ekstra fedtreduceret", "light" og "let" for den slags produkter. Det er tilfældet f.eks. i Frankrig.

I nogle lande har man valgt at anvende de generelle varebetegnelser "40" eller "60", mens man i andre har valgt de valgfrie angivelser, som er omhandlet i denne rapport, men i alle tilfælde tilstræber man at fortsætte med at anvende de angivelser, som forbrugerne er blevet vant til.

Generelt må det siges, at de angivelser, hvis anvendelse denne rapport handler om, giver en oplysning, som forbrugerne værdsætter.

4.5. Andre aspekter til overvejelse

Selv om der ikke er konstateret problemer med anvendelsen af artikel 5, stk. 2, er der dog påpeget flere aspekter, der bør forbedres, nemlig:

– supplering af anprisningerne med udtrykkelig angivelse af fedtindholdet

Visse delegationer mener, at man vil kunne undgå forvirring hos forbrugerne, hvis man supplerer mærkningen eller varebetegnelsen med angivelse af fedtindholdet (Sverige, Tyskland, Finland og Det Forenede Kongerige). Dette er imidlertid allerede foreskrevet i artikel 3, stk. 1. Ifølge denne artikel skal varebetegnelserne være suppleret med angivelse af fedtindholdet og af, om det er vegetabilsk eller animalsk fedt, så forbrugeren informeres fuldt ud om produktets art og sammensætning.

– ændring af de generelle varebetegnelser

Visse delegationer (Portugal, Italien, Grækenland, Tyskland, Finland, Det Forenede Kongerige, Irland og Belgien) synes ikke, at de generelle varebetegnelser i forordning (EF) nr. 2991/94 er særligt hensigtsmæssige, enten fordi de ikke er accepteret af forbrugerne, eller fordi forbrugerne ikke får tilstrækkeligt klar information om sådanne produkters art. Der foreslås en række ændringer af forskellig art:

Tyskland og Irland ønsker fortsat at anvende betegnelserne "margarine 40" og "margarine 60", men foreslår, at man erstatter betegnelsen "smørbart fedtstof X%" med "margarine X%".

Det Forenede Kongerige foreslår, at alle produkter mærkes på en ensartet måde med fælles varebetegnelse for produkter i samme produktgruppe, så forskellen mellem to produkter i samme produktgruppe kommer til udtryk ved fedtindholdsangivelsen. Det foreslås således at anvende betegnelserne "smørbart mælkefedtstof X%", "smørbart fedtstof X%" og "smørbart blandingsprodukt X%". Angivelserne "40" og "60" kan frit anvendes til supplerende af den obligatoriske varebetegnelse og fedtindholdsangivelsen for produkter med et fedtindhold på henholdsvis 39-41% og 60-62%.

Finland foreslår, at man anvender følgende varebetegnelser: "smør X%", "margarine X%" og "smørbart blandingsprodukt X%".

Italien foreslår, at man erstatter betegnelsen "smørbart fedtstof X%" med "plantekrydderi X%" eller "plantemargarine X%".

Portugal foreslår, at varebetegnelserne "smørbart mælkefedtstof X%", "smørbart fedtstof X%" og "smørbart blandingsprodukt X%" oversættes til portugisisk med det,

der på dette sprog svarer til "smørbar mælkecreme X%", "smørbar creme X%" og "smørbar blandingscreme X%".

Grækenland foreslår, at betegnelsen "smørbart fedtstof X%" ændres til "margarine X%", og at "smørbart blandingsprodukt X%" ændres til "smørbart margarine- og smørprodukt X%" eller "smørbart blandingsprodukt af margarine og smør X%".

Endelig mener Belgien, at visse oversættelser ikke rigtigt gengiver de nuancer, som kommer frem på andre sprog.

– fjernelse af muligheden for at anvende bestemte udtryk

To medlemsstater foreslår, at visse af de angivelser, som de erhvervsdrivende i henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2991/94 kan anvende ved afsætning af deres produkter, slettes. Det drejer sig om følgende:

- Danmark foreslår, at man fjerner muligheden for at anvende to angivelser, som de erhvervsdrivende i Danmark ikke anvender. De angivelser, som man fra dansk side foreslår fjernet er: "fedtreduceret" og "ekstra fedtreduceret";
- Det Forenede Kongerige mener, at angivelser, der indikerer et lavt fedtindhold bør anvendes på samme måde for alle fødevarer, og at man bør følge retningslinjerne i codex. Eftersom det i codex-retningslinjerne fastsættes, at angivelser, der indikerer et lavt fedtindhold, kun må anvendes, når fedtindholdet i fødevarer ikke overstiger 3%, mener Det Forenede Kongerige, at det er utænkeligt at anvende den slags angivelser for produkter omfattet af forordning (EF) nr. 2991/94.

Det er imidlertid berettiget at anvende angivelser, der indikerer et lavt fedtindhold, for produkter med et fedtindhold på 10-90%, fordi denne type angivelser ikke skal betragtes som absolutte værdier, men derimod som værdier defineret i forhold til et referencepunkt, som er produkter med fuldt fedtindhold (smør, margarine og blandingsprodukter).

5. KONKLUSIONER

Efter at Kommissionen har analyseret oplysningerne fra medlemsstaterne og de øvrige oplysninger, som den ligger inde med, kan den fastslå følgende:

1. Kommissionen har fra medlemsstaterne ikke fået tilstrækkeligt med oplysninger om produktion og/eller afsætning af gule fedtstoffer til at kunne danne sig et fuldstændigt billede af markedssituationen for disse produkter.

Der bringes hele tiden nye produkter på markedet, og det har, sammen med mangelen på pålidelige statistiske data og producenternes statistiske diskretion, været med til at vanskeliggøre indsamlingen af oplysninger.

De indsamlede oplysninger viser dog, at markedsandelen for produkter med reduceret eller lavt fedtindhold er vokset på bekostning af de mere traditionelle produkters markedsandel.

2. Anvendelsen af bestemmelserne for de generelle varebetegnelser, der er fastsat ved forordning (EF) nr. 2991/94, og af bestemmelserne for de angivelser, der indikerer et reduceret fedtindhold, og som er fastsat i artikel 5, stk. 2, i nævnte forordning, har gjort det muligt at skabe klarhed omkring varebetegnelserne for de markedsførte produkter, uden at det har lagt hindringer i vejen for en dynamisk udvikling i sektoren.

Virksomhederne har tilegnet sig den nødvendige viden til at kunne opfylde de fastsatte krav.

Hvad specifikt angår de angivelser, der indikerer et reduceret fedtindhold, betyder det forhold, at der er to muligheder, nemlig kun at anvende udtrykkene "40", "60" og "smørbart fedtstof X%" som fastsat i artikel 5, stk. 1, eller at erstatte eller supplere disse udtryk med "fedtreduceret", "ekstra fedtreduceret", "light" og "let", at man kan imødekomme de erhvervsdrivendes og forbrugernes behov, fordi man så i de enkelte lande kan anvende den varebeskrivelse, man bedst kender der.

Det kan endvidere fastslås, at alle de angivelser, der er omhandlet i rapporten, anvendes, selv om det er forskelligt, hvad de enkelte lande har valgt.

Det skal ved evalueringen af de nævnte angivelsers anvendelse selvfølgelig tages i betragtning, at producenternes bestræber sig for at erobre og/eller opretholde deres markedsandel ved at anvende angivelser, der indikerer et reduceret fedtindhold.

3. Hverken de nationale myndigheder eller de erhvervsdrivende har rapporteret om problemer med anvendelsen af bestemmelserne i artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2991/94.
4. De nationale myndigheder vurderer, at angivelserne i artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2991/94 har været en succes. Ifølge myndighederne imødekommer angivelserne producenternes, distributørernes og forbrugernes behov.

Forbrugerne har vænnet sig til angivelser såsom "fedtreduceret", "ekstra fedtreduceret", "light" og "let", der indikerer et reduceret fedtindhold, og som gør det muligt at skelne denne type produkter fra produkter såsom "smør" og "margarine" med fuldt, klart angivet fedtindhold.

5. Formålet med denne rapport som fastsat i forordning (EF) nr. 2991/94 var at skabe et grundlag for undersøgelse af anvendelsen af angivelserne "fedtreduceret", "ekstra fedtreduceret", "light" og "let". Forslagene til ændring af andre aspekter er imidlertid blevet nøje undersøgt, og der kan udledes følgende konklusioner:

For det første har Kommissionen i al den tid, hvor forordningen har været anvendt, ikke modtaget én eneste meddelelse, der kunne antyde, at der skulle være problemer med anvendelsen af de generelle varebetegnelser. Derfor er der ingen grund til at ændre de generelle varebetegnelser, der er fastsat ved forordning (EF) nr. 2991/94.

For det andet går de ændringer af de generelle varebetegnelser, som visse medlemsstater foreslår, i flere forskellige retninger hvor landene i alt for høj grad fokuserer på deres egen situation.

6. Kort sagt har anvendelsen af artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2991/94 ikke blot være problemløs, men har sammen med de generelle varebetegnelser effektivt bidraget til at skabe en EU-rammeordning, der skaber klarhed over for de mange varebetegnelser og angivelser, der anvendes i EU.

I betragtning af, at der ingen problemer er med anvendelsen af de nævnte angivelser, og at angivelserne har vist sig at fungere godt i praksis, er der således ingen grund til at overveje at afskaffe dem, så meget desto mere som en afskaffelse ville give anledning til forvirring både hos forbrugerne og de erhvervsdrivende.

Naturligvis vil anvendelsen af angivelser, der indikerer et reduceret eller lavt fedtindhold, kunne tages op til revision på baggrund af udviklingen i EU-bestemmelserne for standardisering af fødevareanprisninger.

BILAG

SPØRGESKEMA

Kommissionen skal forelægge Rådet en rapport om anvendelsen af artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2991/94, dvs. om anvendelsen af angivelser, der indikerer et reduceret fedtindhold.

Med henblik herpå var det nødvendigt at vide, hvor stor en del produkterne med reduceret fedtindhold udgjorde af de samlede smørbare fedtstoffer, og i hvor høj grad producenterne og distributørerne anvendte de angivelser, som rapport omhandler.

A. Spørgsmål om produktionen af smørbare fedtstoffer med reduceret fedtindhold

Oplys produktion i tons i 1998 og 1999 pr. produktgruppe og efter fedtindhold.

Produktgrupper omhandlet i bilaget til forordning (EF) nr. 2991/94

	Mælkefedtstoffer		Fedtstoffer		Blandingsprodukter	
Fedtindhold	1998	1999	1998	1999	1998	1999
≥ 10%, men ≤ 41%						
> 41%, men ≤ 62%						
> 62%, men < 90%						

B. Spørgsmål om anvendelsen af anprisninger, der indikerer et reduceret fedtindhold

1. Markedsføres der smørbare fedtstoffer med et fedtindhold på over 41%, men højst 62% på Deres marked?
 - 1.1. I bekræftende fald, suppleres varebetegnelsen så med angivelsen "fedtreduceret"? Altid? Undertiden?
 - 1.2. Anvendes angivelsen "fedtreduceret" i stedet for "60" ved produkter med et fedtindhold på mindst 60%, men højst 62%? I bekræftende fald: Altid? Undertiden?
2. Markedsføres der smørbare fedtstoffer med et fedtindhold på højst 41% på Deres marked?
 - 2.1. I bekræftende fald, suppleres varebetegnelsen så med angivelserne "ekstra fedtreduceret", "light" eller "let"? Hvilken? Altid? Undertiden?
 - 2.2. Anvendes angivelserne "ekstra fedtreduceret", "light" eller "let" i stedet for "40" ved produkter med et fedtindhold på mindst 39%, men højst 41%? I bekræftende fald: Hvilken? Altid? Undertiden?

3. Kommissionen har i al den tid, hvor forordning (EF) nr. 2991/94 har været anvendt, ikke fået en eneste meddelelse, der kunne antyde, at der skulle være problemer med anvendelsen af artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 2991/94. Har:
- myndighederne alligevel problemer med anvendelsen af denne artikel? I bekræftende fald, hvilke problemer?
 - de erhvervsdrivende alligevel påpeget problemer med anvendelsen? I bekræftende fald, hvilke problemer?
4. Finder De, at specifikationerne i artikel 5, stk. 2, imødekommer producenternes, distributørernes og forbrugernes behov? I benægtende fald, på hvilke punkter kan de forbedres?
5. Efter artikel 5, stk. 2, kan man anvende angivelsen "fedtreduceret" ved produkter med et fedtindhold på over 41%, men højst 62%.

Mulighederne afhænger imidlertid af fedtindholdet:

- Ved produkter med et fedtindhold på mindst 60%, men højst 62%, kan varebetegnelsen "60" suppleres eller erstattes med angivelsen "fedtreduceret".
- Ved produkter med et fedtindhold på over 41%, men under 60%, kan varebetegnelsen suppleres med nævnte angivelse, men ikke erstatte den.

Det samme gør sig gældende for angivelserne "ekstra fedtreduceret", "light" eller "let".

Finder De, at det kan virke forvirrende, at der er to forskellige muligheder, når det gælder anvendelsen af disse angivelser, alt efter om det drejer sig om det smalle fedtinterval (60-62%) eller det brede (42-62%)?

- I bekræftende fald, hvilke ændringer foreslår De?
- I benægtende fald, er disse angivelser så hensigtsmæssige?

6. Andre bemærkninger.